

Eesti Loodusmuuseumi keskkonnahariduslik õppeprogramm

Nimetus: AASTARING METSAS (lasteaiaid)

Sisu lühikirjeldus

Keskkonnahariduslikus õppeprogrammis tutvustatakse kodumaiste metsloomade elu ja kohastumusi erinevatel aastaegadel. Läbi jutustatud lugude, mõistatuste, küsimuste ja mängude õpivad lapsed arutlema ja üldistusi tegema. Aastaegade tegevuskeskustes katsuvad lapsed topiseid, uurivad herbaarlehti, linnupesi ja mune, päris putukaid ja sipelgapesa mulaaži.

Tund kestab 60 minutit ja viiakse läbi lasteaia ruumides.

Kõik vajalikud õppevahendid tagab loodusmuuseum.

Sihtrühm: lasteaed (5-7 aastased)

Õppekeel: eesti keel

Grupi suurus: 18 - 24 last

Kestus: 60 min

Toimumise aeg: aastaringselt

Õppekeskkond

Õppeprogramm toimub lasteaia rühmaruumis või saalis. Programmis kasutatakse materjale loodusmuuseumi õppekogudest (herbaarlehed, sipelgapesa mulaaž, erinevad

linnupesad) ning spetsiaalselt selle programmi jaoks tehtud ja kogutud materjale (loomanahkade komplekt koos pildimaterjaliga, suur-kirjurähni ja metsnugise topised, rähni munade ja keele mulaažid, sinilille seemned ja päris sipelgaid luubiga uurimiseks). Kogu programm on jagatud neljaks osaks - iga aastaag eraldi keskusena.

Eesmärgid

Eesti Loodusmuuseumi õppeprogrammis “Aastaring metsas” osalenud laps:

- 1) tutvub mänguliselt, kasutades erinevaid meeli, mitme looma- ja taimeriigi esindajaga ja väärtustab elurikkust;
- 2) mõistab loomade seoseid ümbritseva keskkonnaga ning inimese mõju loodusele;
- 3) saab lihtsate näidete põhjal aru põhjus-tagajärg seostest;
- 4) tunneb looduse vastu huvi ja on positiivse suhtumisega ning käitub looduses vastutustundlikumalt;
- 5) kasutab oma loovust ja fantaasiat tegevustes ning ülesannete lahendamisel.

Seos õppekavaga

Muuseumitund vastab **koolieelse lasteasutuse riiklikule õppekavale:**

5.ptk, § 17 Valdkond „Mina ja keskkond“ sisu 2) looduskeskkond: kodukoha loodus, muutused looduses, elukeskkond, inimese mõju loodusele

Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgiks on, et laps: 1) väärtustab keskkonda hoidvat ja keskkonnahoidlikku mõtteviisi; 2) märkab nähtusi ja muutusi looduses.

Sisu ja metoodika

Programm on jagatud kolme ossa:

1. Sissejuhatus (10 min)

Tunni sissejuhatavas osas toimub lühike tutvumismäng, kus kõik lapsed saavad öelda oma nime ja lemmiklooma. Arutame üheskoos, mis erinevatel aastaegadel looduses toimub, kuidas see loomi ja taimi mõjutab ja mida nad teevad, et hakkama saada. Sissejuhatava osa lõpus saab iga laps endale kaelasildi, mille abil toimub järgmises tegevuspesas mäng: toitumise järgi gruppidesse jagunemine.

2. Töö erinevates tegevuspesades (4 x 10 min)

Tunni järgnevas osas liigume kogu rühmaga esimesse tegevuspesa (kevad) ja tutvume sinilill Siiriga. Kuulame lugu Siiri elust ning sinilille häält - see on vaikuse hääl. Tutvume sinilille herbaarlehtedega ja vaatleme tema seemneid. Arutleme lastega, milleks taimedele erinevaid osi on vaja ning mõistatame koos tuntud, siia sobiva vanasõna tähendust. Siis jagunevad lapsed gruppidesse vastavalt kaelas olevatele piltidele, millel on punased ja rohelised paelad. Toimub arutelu, mida laste piltidel olevad loomad söövad. Jõuame arusaamisele, et on loomtoidulised ja taimtoidulised loomad ning mõned on ka segatoidulised.

Teises pesas (suvi) saavad lapsed kuulata lugu kuklane Kustist ja teha kaasa sipelgate jalgade sahinat. Piltide abil arutleme sipelgate kehaehituse, eluringi ja eluolu üle. Lapsed saavad nimetada, millised tööd on sarnased, mida tehakse inimeste kodudes ja sipelgapesas. Vaatleme sipelgapesa mulaaži ning päris sipelgaid.

Pärast mõistatuse lahendamist meisterdavad lapsed paarikaupa looduslikust materjalist sipelga.

Kolmandas pesas (sügis) jätkub aastaringi lugu rähn Ruudiga. Lapsed saavad vaadata rähni mune, erinevaid linnupesi ning katsuda suur-kirjurähni topist. Vaatleme koos rähni keelt ja “söödud” käbisid. Kuulame rähni häälotsusi ja proovime neid järele teha. Mõistatame jälle koos ühe mõistatuse.

Järgneb mäng: juhendaja koputab millegi vastu erinevaid rütme ja lapsed peavad seda matkima.

Neljandas pesas (talv) lõpetab aastaegade loo nugis Nora. Vaatleme erinevaid loomanahku ja püüame ära arvata, kellele need kuulusid. Lapsi suunatakse küsimusi esitama. Kuulame nugise häälotsusi. Arutleme, mida võiks tähendada järgnev tuntud vanasõna. Lõpetuseks saavad kõik topisele pai teha.

3. Kokkuvõtte ja tagasisidering ning kuuldu kinnistamine mängu abil (10 min).

Õppeprogrammi lõpetab lapse loovust arendav tagasiside mäng, millega kinnistatakse varem kuuldut-nähtut.

Juhendajad

Ly Vetik, Eesti Loodusmuuseumi pedagoog, loodusteaduslik kõrgharidus

Margret Põllu, Loodusmuuseumi loodusringi juhendaja, kasvatusteaduslik kõrgharidus

Katrin Klesment, Loodusmuuseumi loodusringi juhendaja, psühholoogia ja sotsiaalpedagoogika kõrgharidus, Luua Metsanduskooli retkejuhi kutseharidus

Ootused lasteaia õpetajale

Rühma saatvatelt õpetajatelt oodatakse enne programmi läbiviimist lühikest tutvustust lastele: mis hakkab toimuma, õppetegevuse toetamist tunni ajal ja võimalusel järeltegevuslehe kasutamist rühmatöö igapäevaelus.

Tagasiside

Lastelt saadakse tagasiside tunni lõpus mõistatamis- ja matkimismängu abil. Vastavalt tunni läbiviija küsimustele ja märguannetele peavad lapsed andma erinevate liigutustega märku, kas lause on õige või vale. Teine võimalus on kaelasiltide tagasipanekul öelda, mis meelde jäi.

Õpetajatel palutakse saata oma kirjalik tagasiside muuseumi haridusosakonda e-posti teel. Lisaks on õpetajal võimalus teha fotod laste tehtud töödest (ülesannete-tegevuste lehel) ja need samuti e-postiga saata.

Järeltegevus

Õpetajale antakse kaasa ülesannete ja tegevuste leht, mida on võimalik kasutada kordamiseks ja rühma igapäevatöös.